

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 37512-03-18 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופטת יעל ייטב

המערער יחיאל אסולין

נגד

המשיב פקיד שומה אשקלון

החלטה

מבוא

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
1. בקשה לדחיית הליכים ללא מועד, לפי תקנה 153 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן- "תקנות סדר הדין האזרחי"), או לחילופין, לקבלת הנחיות מבית המשפט.
 2. המערער, בעל עסק למכירת רהיטים, ערער על שומות שקבע לו המשיב בצו לשנות המס 2011-2015, ועל החלטתו של המשיב מיום 17.9.17, שלפיה נפסלו ספרי חשבונותיו של המערער לאותן שנים.
 3. השומה הראשית שנערכה למערער מבוססת על גידול הון בלתי מוסבר בסך של למעלה מ- 11 מיליון ₪. השומה החלופית נערכה לפי מיטב שפיטה, על בסיס בדיקה מדגמית שנערכה לגבי הכנסות העסק.

הבקשה

- 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
4. בבקשה שלפני לעיכוב הליכים נטען כי באופן חריג נפתחה נגד המערער חקירה פלילית, לאחר הגשת הערעור בתיק זה, בגין שנות המס נושא הערעור. בעקבות פתיחת החקירה הפלילית נאסר על המערער לשוחח עם הנחקרים האחרים בפרשה, לרבות עם רואה החשבון שלו, בעוד שהמשיב מקבל מידע חדש מחדרי החקירה באופן שוטף.
 5. המערער הוסיף וטען כי לא זו בלבד שעליו להתמודד עם הליכי החקירה הפלילית, ייתכן שבעקבותיה יעשה המשיב שימוש בסמכותו על פי סעיף 147 בפקודת מס הכנסה [נוסח משולב], התשכ"א-1961 (להלן- "הפקודה"), ויפתח את השומות נושא הערעור, כך שהמערער נחשף לניהול הליך שומתי נוסף בעתיד, בעלות ניכרת.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 37512-03-18 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 במקרה של פתיחת השומות אף יימצא שבזבז זמן שיפוטי רב בבירור המחלוקת
2 בנושא השומות הקיימות.
3 6. המערער הוסיף והדגיש בבקשתו כי הליכי החקירה מונעים ממנו וממיצגיו לשוחח
4 עם המעורבים בחקירות ומלהגיש תצהירים מטעמם, המערער אף מנוע מלקבל את
5 חומר החקירה. רואה החשבון של המערער נחקר באזהרה, ונאסר על המערער ליצור
6 עמו קשר בעניין החקירה. אמנם הובהר לבאת כוחו של המערער כי רואה החשבון
7 רשאי לנהל את הליכי השומה, ואולם מאחר שנאסר עליו לשוחח עם המערער או עם
8 באת כוחו, שכר המערער רואה חשבון חדש לשם ניהול מגעים עם המשיב, בניסיון
9 להגיע לפשרה בתיק זה, ניסיון שעד כה טרם צלח.

10

11

תגובתו של המשיב

12 7. המשיב התנגד לבקשה והפנה לכך שהבקשה הינה סתמית וכללית, ואינה מפרטת
13 את העובדות. הבקשה אף לא נתמכה בתצהיר.
14 8. המשיב הוסיף וטען כי אין שחר לטענותיו של המערער בדבר קיומן של מגבלות
15 המונעות ממנו להוכיח טענותיו, וכי כל מטרתו בהגשת הבקשה היא יצירת סחבת
16 מכוונת שבה הוא נוקט מאז הגשת הערעור.
17 9. המשיב ביאר בתגובתו כי פתיחה בחקירה פלילית לאחר נקיטת הליכים אזרחיים
18 אינה נדירה או חריגה, כפי שנטען על ידי המערער, וכי המצב הרווח הוא שהליך
19 אזרחי מתנהל עוד בטרם נפתח הליך פלילי. זאת ועוד, לעיתים קרובות בעת שמוגש
20 ערעור אזרחי על שומות כלל לא ידוע האם יוגש בעתיד כתב אישום.
21 10. בתגובתו הפנה המשיב לכך שהמערער לא פירט בבקשתו מי הם העדים שאותם הוא
22 מבקש לזמן לעדות, והדגיש כי בכל מקרה, גם מבחינת היחידה החוקרת, אין כל
23 מניעה לכך שהמערער יזמן לדיון כל עד, אף מבלי שיגיש תצהיר קודם לכן.
24 11. המשיב הדגיש כי הצווים הוצאו לפני תחילת החקירה הפלילית, וממילא הם אינם
25 מבוססים על ממצאיה. בפני המשיב לא עומד חומר שנאסף במהלך החקירה
26 הפלילית, וממילא אין למערער כל זכות לעיין בחומר החקירה, שלא היווה בסיס
27 להוצאת הצווים, והזכות לקבלתו של חומר החקירה מתגבשת רק במועד הגשת כתב
28 האישום. הודגש כי המסמכים ששימשו בסיס להוצאת הצווים הועמדו במלואם
29 לרשותו של המערער.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 18-03-37512 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

12. אשר לחומר שתפסה היחידה החוקרת מידי המערער במהלך החקירה, והמוחזק
בידיה של היחידה החוקרת, בואר בתגובה כי המערער רשאי לפנות ולקבל מהיחידה
החוקרת את החומר של לשנות המס 2011-2014. בשלב זה לא ניתן להחזיר את
החומר הנוגע לשנת 2015, ואולם המערער רשאי להעתיקו במלואו, ככל שהוא דרוש
לו.
13. המשיב התייחס לאפשרות שנטענה שלפיה עשוי המשיב לפתוח שומות בעתיד
בעקבות ממצאי החקירה הפלילית, בהתאם לסעיף 147 לפקודה, והבהיר כי די
מבחינתו בממצאים שנאספו בתיק האזרחי ואשר שימשו כבסיס להוצאת הצווים.
עוד טען כי אפשרות זו לפתיחת שומות קיימת בכל מקרה, בעיקר כאשר מתנהלים
במקביל גם הליכים פליליים, ואולם אין בה כדי להצדיק עיכוב הליכים. בשלב זה
לא מתנהל הליך פלילי, אלא חקירה בלבד, ולא ניתן להעריך כיצד תסתיים החקירה,
האם יוגש כתב אישום, והאם יסתיים ההליך הפלילי בהרשעה.

התשובה

14. בתשובתו טען המערער כי לא ברור מתגובתו של המשיב האם פעל המשיב בהתאם
להנחיות הפנימיות משנת 2009, המתייחסות לבעייתיות שבניהול הליך פלילי לצד
הליך אזרחי, שלפיהן, בנסיבות שבהן מצויה החקירה הפלילית בראשיתה, תתקבל
החלטה באשר לטיפול במישור האזרחי בהתייעצות בין היחידה החוקרת, היחידה
התובעת, והיחידה המטפלת בהוצאת השומה.
15. המערער חזר והדגיש את חוסר יכולתו ליצור קשר עם העד המרכזי בעניינו, רואה
החשבון, והדגיש כי יש לשמור על איזון מלא בין הצדדים.

דיון והכרעה

16. בראש ובראשונה אציין כי לא התרשמתי שמדובר במקרה נדיר או בלתי שגרתי שבו
מתקיימת חקירה פלילית לאחר סיום הליכי השומה. לעיתים נקבעות שומות מס על
יסוד ממצאי חקירה פלילית, אך לעיתים נפתחת החקירה הפלילית בעקבות הליך
השומה, על יסוד ממצאי בדיקתו של המשיב, כפי שאירע כנראה בענייננו. אף
שהחלה חקירה פלילית, לא מוטל על המשיב לעכב את הליכי השומה. נהפוך הוא.
מבחינת פרק הזמן המוקצב למשיב לקבוע את השומה בצו, בהתאם לקבוע בסעיף
152(ג) לפקודה, אין נפקות לתחילתה של חקירה פלילית, והיא אינה מעכבת את

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 37512-03-18 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 מרוץ ההתיישנות להוצאת צו. ככל שהמשיב לא יפעל במועד בהתאם לסמכותו,
2 תתקבל ההשגה, חרף העובדה שהחלה חקירה פלילית.
- 3 .17. בפקודה, כמו גם בדינים האחרים, לא קיימת הוראה שלפיה יש לעכב הליך אזרחי
4 בשל קיומו של הליך פלילי מקביל. העיקרון המנחה שלפיו לא יעכב ההליך הפלילי
5 את ניהול ההליך האזרחי נקבע ברע"א 854/97 לופטין יצחק נ' מוניקה תכשיטים
6 בע"מ (מיום 30.4.97), שם קבעה כב' השופטת ט' שטרסברג-כהן כי -
7 "אין בסיס לטענה לפיה כל אימת שמתנהל הליך פלילי לצד הליך אזרחי
8 באותו עניין, יש לעכב את ההליך האזרחי עד לסיום ההליך הפלילי.
9 הליכים משפטיים אזרחיים ופליליים צריכים להתנהל ביעילות וללא
10 דחיות מיותרות, מה עוד, שאין לדעת מתי יסתיים ההליך הפלילי ומתי
11 ניתן יהיה להמשיך בהליך האזרחי. מערכת המשפט צריכה לשאוף לכך
12 שמשפטים יתנהלו כסדרם ובמועד שנקבע להם וכי לא יתפתח נוהג של
13 דחיות מיותרות ללא צורך. התופעה של קיום משפטים אזרחיים ופליליים
14 באותו עניין נפוצה למדי. ואין זה ראוי שמשפטים אזרחיים יישארו תלויים
15 ועומדים עד אשר יסתיימו הליכים פליליים באותו עניין. לעיתים יכול
16 העיכוב להימשך שנים גם כאשר מדובר בערכאה ראשונה, קל וחומר אם
17 יש להמתין עד לסיום הערעור בערכאה האחרונה.
- 18 השיקולים הנ"ל נסוגים אם ניצבת מולם זכות של מתדיין העלולה להיפגע".
- 19 .18. עיקרון מנחה זה מקובל גם בהליכי המס, והוא מושפע, בין היתר, לא רק משיקולי
20 יעילות, אלא גם מהשיקול שהוזכר בתגובת המשיב, המעוגן בסעיף 184 לפקודה,
21 שלפיו מס השנוי במחלוקת נותר בידי הנישום. משמעות עיכוב ההליכים אפוא היא
22 עיכוב בבירור המחלוקת האזרחית ובגביית המס, ככל שתדחה עמדת הנישום.
- 23 .19. השאלה הנשאלת אפוא היא האם עלולה זכותו של המערער לניהול הליך הוגן
24 להיפגע בשל כך שההליך האזרחי לא יעוכב. בענייננו התרשמתי שאין בהמשך ניהול
25 ההליך האזרחי כדי לפגוע במערער.
- 26 .20. החלטתו של המשיב, שעליה הוגש הערעור שלפני, היא החלטה מנהלית, המבוססת
27 על הראיות המנהליות שעמדו בפניו. מתגובתו של המשיב ניתן ללמוד כי כל החומר
28 שהיה מצוי בפניו ושימש אותו לצורך הוצאת הצו הועבר לידי המערער. לא זו בלבד
29 שהמשיב לדבריו אינו מקבל ראיות נוספות מהיחידה החוקרת במהלך ניהול
30 החקירה, חומר חקירה זה אינו רלוונטי לעניין הדיון וההכרעה בערעור על הצווים

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 37512-03-18 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 שהוצאו, המבוססים כאמור על ראיות מנהליות אחרות. במצב דברים זה אין בהעדר
2 אפשרות לקבל את חומר החקירה כדי לפגוע בזכויותיו של המערער, שכן בגדרו של
3 ההליך שלפני נדונה ההחלטה המנהלית המגולמת בצווים שקבע המשיב.
- 4 21. ראוי לזכור כי מבחינת פערי מידע, קיימת עדיפות למערער, שמלוא המידע בדבר
5 הכנסותיו מצוי ברשותו. כפי שציין המשיב בתגובתו, רשאי המערער לקבל בחזרה
6 לידיו את החומר שנתפס על ידי היחידה החוקרת, לשנים 2011 עד 2014, ובאשר
7 לחומר הנוגע לשנת המס 2015, רשאי המערער לצלמו, אם כי לא לקבלו לידיו. בידי
8 המערער אפוא לקבל את מלוא מסמכיו, או את העתקים, ככל שהם רלוונטיים
9 לערעורו.
- 10 22. המערער טען באופן כללי כי אין באפשרותו להיפגש עם עדיו, מבלי לפרט מי הם,
11 זולת רואה החשבון שטיפל עבורו בדוחות. בבקשה לא פורטו שמות העדים האחרים,
12 ומדוע הם רלוונטיים לעדות. על כל פנים ברור מתגובתו של המשיב כי אין כל מניעה
13 שהמערער יזמן את עדיו, לרבות אלו קשורים בחקירה הפלילית, חרף העובדה שהוא
14 אינו רשאי ליצור עמם קשר ישיר. בנסיבות האמורות, שבהן רשאי המערער לזמן
15 את עדיו ללא הגבלה, מבלי שיידרש להגיש תצהיר עדות ראשית, ובשעה שברור
16 מטעונו המערער כי הוא שכר את שירותיו של רואה חשבון חדש המיצגו בהליכים
17 בפני המשיב, אינני סבורה כי זכויותיו הדיוניות של המערער עלולות להיפגע מהמשך
18 בירור ההליך האזרחי (ראו לעניין זה החלטה דומה של כב' השופטת י' סרוסי, ב-
19 23602-06-17 ברק אלימלך נ' מע"מ (מיום 22.11.17)).
- 20 23. אשר לטענה בדבר סמכות המנהל לפתוח שומה, בהתאם לסעיף 147 לפקודה,
21 בענייננו לא נעשה שימוש בסמכות, וספק רב האם יעשה. על כל פנים, ככל שיפתחו
22 השומות מכוח סעיף 147 לפקודה, יטענו, מן הסתם, טענותיו של המערער בדבר
23 הכבדה, ריבוי הליכים, עלותם והימשכותם, טענות שמקומן, לכל היותר, בנסיבות
24 שבהן נפתחות השומות בפועל.
- 25 24. בענייננו כאמור לא נעשה שימוש בסמכות האמורה, וספק האם יעשה בה שימוש
26 בעתיד. לא למותר לציין כי הסמכות לפתיחת שומות על פי סעיף 147 לפקודה קיימת
27 לכאורה בכל מקרה, ואין בה כדי להצדיק עיכוב הליכים עד חלוף המועד לשימוש
28 בסמכות, אף לא כאשר מתנהלת חקירה פלילית.
- 29 25. משנמצא כי המשך ניהול ההליך האזרחי לא יפגע בזכויותיו של המערער, יש לדחות
30 את הבקשה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 37512-03-18 אסולין נ' פקיד שומה אשקלון

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

סיכום

1	
2	
3	26. אשר על כן אני דוחה את הבקשה.
4	27. המערער ישלם למשיב הוצאות בקשה זו בסכום של 10,000 ₪, תוך 30 ימים.
5	28. המערער יגיש ראיותיו תוך 30 ימים, ויפרט מיהם העדים שאותם יבקש לזמן לדיון.
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	ניתנה היום, כ"ד אייר תשע"ט, 29 מאי 2019, בהעדר הצדדים.
13	
14	יעל ייטב, שופטת
15	